

15. 3. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zamyšlení nad jedním rozhodnutím NS ČR

Rozhodnutím ve věci 21 Cdo 1010/2000 ze dne 8. února 2000 se Nejvyšší soud ČR dotkl tří zásadních témat: mimosoudních rehabilitací v pracovně-právních vztazích, odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup a jako téměř ve všech svých rozhodnutích, své (ne)příslušnosti. Zajímavé na tomto rozhodnutí je mimo jiné to, že při nezvykle důkladné argumentaci nevycházel NS ČR ve všech výše uvedených bodech ani tak z textu zákona jako spíše z teoreticko-právního základu jednotlivých institutů.

Rozhodnutím ve věci 21 Cdo 1010/2000 ze dne 8. února 2000 se Nejvyšší soud ČR dotkl tří zásadních témat:

- (a) mimosoudních rehabilitací v pracovně-právních vztazích,
- (b) odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup a jako téměř ve všech svých rozhodnutích
- (c) své (ne)příslušnosti.

Zajímavé na tomto rozhodnutí je mimo jiné to, že při nezvykle důkladné argumentaci nevycházel NS ČR ve všech výše uvedených bodech ani tak z textu zákona jako spíše z teoreticko-právního základu jednotlivých institutů.

Věc samotná se týkala žaloby proti ČR - Ministerstvu obrany, které propustilo ze služebního poměru žalobce a to ze zdravotních důvodů. Jak bylo však později pravomocným rozsudkem zjištěno, důvodem byla emigrace jeho sestry do SRN a rozhodnutí o ukončení pracovním poměru bylo prohlášeno za neplatné. Žalobce se domáhal stanovení povinnosti MO ČR uzavřít s ním pracovní poměr odpovídající jeho zařazení před propuštěním a náhrady ušlého zisku, ke kterému došlo proto, že MO nesplnilo svou povinnost najít mu odpovídající zaměstnání a on musel přijmout zaměstnání dělníka v JZD. Tato škoda byla žalována jako škoda způsobena nesprávným úředním postupem, protože MO ČR mělo povinnost mu odpovídající zaměstnání nalézt.

Nejzapeklitější, minimálně z hlediska teoreticko-právního, je otázka mimosoudních rehabilitací v pracovně-právních vztazích. Dle § 22 odst.6 zákona č. [87/1991](#) Sb., platném znění, neobnovuje prohlášení neplatnosti právního úkonu, kterým byl pracovní poměr ukončen, tento poměr.

Setkáváme se tedy s faktem, kdy právní vztah je ukončen bez existence právního důvodu, který by jej ukončil. Tento pohled ex post je velmi zneklidňující. Jediné vysvětlení, které ospravedlňuje tuto velmi zvláštní právní konstelaci je střet právních principů, kdy se zákonodárce rozhodl z důvodu stability pracovních míst ve státní správě pro tuto zohlednění principu právní kontinuity v pracovně-právních vztazích. Tato konstrukce dovoluje náhradu škody a, a to zejména, morální satisfakci. Nedovoluje však požadovat návrat ze zákona nebo na základě zákona do původního pracovně-právního vztahu. NS ČR tento fakt - jasně a bezpochyby vyplývající z gramatické interpretace - přijal a tak potvrdil rozhodnutí nižších instancí.

Při otázce odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem aplikoval NS ČR zákon č. 58/1969, který je již derogován zákonem č. 82/1998 Sb, což ovšem vzhledem k průměrné délce soudního řízení není žádným překvapením. Přičemž ovšem nový zákon o odpovědnosti státu za

škodu způsobenou nesprávným úředním postupem má stejná teoretická východiska. Jeho základem je úvaha, že dle tohoto zákona se lze dožadovat škody pouze v případech, kdy stát vystupoval z pozice persona potentior. Subjekt musí vystupovat v konkrétním právním vztahu pro svou příslušnost k veřejnému svazu (V.Knapp). Musí se rozlišovat každý konkrétní vztah, nelze aplikovat nejčastější pozici subjektu v právních vztazích (materiální pojetí). V pracovně-právních vztazích však stát vystupuje jako soukromo-právní subjekt. I když o rovnosti stran v tomto vztahu lze s úspěchem pochybovat. Tuto právní kvalifikaci připomenul NS ČR soudům nižší instance, které tento rozdíl ve svých rozhodnutích nezohlednily. Z toho plyne, že škoda vzniklá v souvislosti s pracovněprávními vztahy musí být žalována pomocí obecných ustanovení o náhradě škody. V tomto konkrétním případě - odpovědnost vojenské správy - však existoval lex specialis a to dle § 206 odst. 2 Záp se použil § 421 ObčZ před novelou.

Posledním bodem tohoto rozboru je (ne)příslušnost NS ČR. Jako obvykle se jí velmi obšírně ve svém nálezu zabýval. Tentokrát poukázal na aplikaci dovolání v případě, že odvolací soud povolil dovolání pouze v jedné otázce případu. Strana, která podává odvolání nemá potom aktivní legitimaci dovolat se do celého rozhodnutí odvolacího soudu, pokud neuvede jiné platné důvody než je právě možnost dovolání vztahující se k otázce, do které odvolací soud povolil dovolání. Jedná se o velmi častý omyl při dovoláních a nelze očekávat, že by NS ČR, stejně jako ostatní soudy obecné justice, jako první věc v kauze nezkoumal svou příslušnost.

Přičemž je rovněž zajímavé sledovat používání dnes již neexistující ustanovení OSŘ, které byly novelou zák. č. [30/2000](#) Sb. změněny. Lze předpokládat, že s tímto jevem se v následujícím období budeme setkávat stále častěji.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)